

El discurs de Monzó porta cua

Enciclopèdia.cat ha refet la frase antològica amb la qual tancava l'article dedicat a Quim Monzó. La frase deia: "Aquest any [2007] féu el discurs inaugural de la Fira del Llibre de Frankfurt, on la cultura catalana fou la convidada d'honor, discurs que també pronuncià." Ara la frase diu: "Aquest any féu el discurs inaugural de la Fira del Llibre de Frankfurt, on la cultura catalana era la convidada d'honor, del qual fou també l'autor." L'advertiment és pertinent, no fos cas que, tot i que Monzó va editar posteriorment el seu discurs, hi hagi qui pugui malpensar que li fan els discursos, com si fos un polític.

El curador no té lluc

Poema 42 de *La Musa vigatana*, de Marià Torrent i Vinyas, L'autor demana si un tros de ruc dibuixat en la meitat de mig full té lluc. I el curador, Roger Vilà, anota que aquí *lluc* indica "enginy, encert". Però cap dels dos sentits no es pot aplicar al mot. (Ja és greu que no opti per un de sol, que és el que cal fer quan s'anota un mot.) El que demana l'autor és sí, tot i que només ha dibuixat un tros de ruc, ja es veu que ho és, és a dir, si ja té aspecte, forma, de ruc. Les persones que tenen lluc tenen enginy, bon encert, bona disposició mental per a veure les coses. Però un objecte -d'un dibuix a un pis petit, i també un animal, quan, de petit, comença a tenir la forma que tindrà d'adult- si té lluc és que ja té bon aspecte, ja té l'aspecte que cal tenir. El curador ha copiat a ulls clucs l'accepció 4 de l'Alcover-Moll, que s'aplica a les persones, però la bona era la 3: "aspecte, traça, i especialment bon aspecte".

Quina esquilada!

El DIEC2 manté que *esquillar* vol dir "deixar (algú) sense diners", però no cal que et deixin sense diners perquè t'esquillin. Com saben l'Alcover-Moll, Enciclopèdia i el GD62, ja t'esquillen si et fan pagar un preu excessiu.

El rescat de Ramon Xuriguera s'estén al germà, Joan Baptista Xuriguera, nascut fa cent anys

L'operació de rescat de l'escriptor Ramon Xuriguera (Menàrguens, 1901 - Bergerac, 1966), concretada, ara com ara, amb la reedició d'alguns dels seus títols -*Desordre* i *Volves grises*- i l'aparició, a les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, de la biografia estudi de Josep Camps i Arbós (*Ramon Xuriguera (1901-1966): biografia, activitat cultural i literatura*), anirà de bracet amb la del seu germà, Joan Baptista Xuriguera (Menàrguens, 1908 - Barcelona, 1987), el conegut autor del manual *Els verbs catalans conjugats* i autor oblidat d'una seixantena més de títols.

L'escaiença, enguany, del centenari del seu naixement, impulsarà diverses reedicions, exposicions, conferències, presentacions de llibres, actes d'homenatge i un simposi, que es farà a la Universitat Autònoma de Barcelona el mes de novembre amb el títol "Escriptors dissidents: Joan Baptista Xuriguera, entre la política i la literatura".

Algunes de les reedicions ja són al carrer. Concretament, tenim la novel·la de joventut *Hilde* (1935) i la novel·la de maduresa *Margarit* (1959), editades, totes dues, per l'editorial El Cep i la Nansa, de Vilanova i la Geltrú, els darrers mesos de desembre i febrer, respectivament.

Per una altra banda, Edicions de 1984 presenta, a la col·lecció "Temps maleïts", una novel·la de militància comunista revolucionària, *Desembre* (1934). L'autor, comunista heterodox, la va escriure amb la intenció de reproduir la febre revolucionària que va envoltar l'aixecament fracassat de Jaca del 12 de desembre del 1930, contra la monarquia, a càrrec del capità francmaçó Fermín Galán, afusellat l'endemà passat amb Garcís Hernández, també capità.

El rerefons és l'aixecament militar, però l'autèntic objectiu de la novel·la és l'enaltiment dels obrers i dels joves revolucionaris i la crítica contra els burgesos malparits i forces d'ordre públic en general.

La novel·la és una demostració concloent de la dificultat que pot tenir un idealista revolucionari, que de més a més és comunista, a l'hora de descriure la societat sense caure en un maniqueisme simplista i, alhora, fer creació literària.

L'editorial El Fonoll, de Juneda, té previst d'editar un llibre de poesies de l'autor, *L'Institut d'Estudis Ilerdencs*, els seus *Dietaris*. I la revista *Llengua i Literatura* del IEC, l'obra dramàtica en un acte, escrita el 1937, *Els pares del soldat, estampa de la rera guarda*.

L'exposició "Joan Baptista Xuriguera, un intel·lectual a descobrir" s'ha obert ja a Martorell. A partir del 4 d'abril es podrà veure a Juneda i, posteriorment, a Barcelona, Mollerussa, Girona i Igualada, a més de la Biblioteca d'Humanitats de la UAB.

Finalment, la Institució de les Lletres Catalanes dedicarà un volum de la col·lecció "Centenari" a Joan Baptista Xuriguera. La divulgació de l'autor es completa, ara com ara, amb la creació d'una pàgina web, www.xuriguera.es.

Els dos germans Xuriguera, Ramon i Joan Baptista, a Bergerac, on el primer vivia exiliat, l'any 1960.

Lluís Bonada